

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.02.2003, sp. zn. 6 Tdo 171/2003, ECLI:CZ:NS:2003:6.TDO.171.2003.1

Číslo: 10/2004

Právní věta: Zákonná forma podání ve smyslu § 59 odst. 1 věta druhá tr. ř. je dodržena i v případě, je-li podání učiněno faxem (telefaxem). Při takové formě podání je lhůta k uplatnění opravného prostředku ve smyslu § 60 odst. 1, 3 tr. ř. zachována i tehdy, dojde-li podání příslušnému soudu v poslední den zákonné lhůty po skončení řádné pracovní doby, protože lhůta končí až ve 24.00 hodin tohoto dne.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.02.2003

Spisová značka: 6 Tdo 171/2003

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Lhůty, Úkony trestního řízení

Předpisy: § 59 odst. 1 tr. ř.
§ 60 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. H. zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 4. 2002, sp. zn. 7 To 233/2002, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu Plzeň – město pod sp. zn. 4 T 31/99 a současně krajskému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Obviněný M. H. byl (jako mladistvý) rozsudkem Okresního soudu Plzeň – město ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 4 T 31/99, uznán vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. spáchaným ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. a odsouzen podle § 234 odst. 1 tr. zák. za použití § 79 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 24 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 roky. Současně byl ohledně tohoto obviněného zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu Plzeň – město ze dne 17. 8. 2000, sp. zn. 6 T 75/2000, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Proti uvedenému rozsudku podal obviněný M. H. odvolání, které Krajský soud v Plzni usnesením ze

dne 18. 4. 2002, sp. zn. 7 To 233/2002, podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl jako podané opožděně, protože odvolání bylo osobně obhájcem mladistvého doručeno soudu až dne 26. 3. 2002, jak je uvedeno v odůvodnění usnesení odvolacího soudu.

Proti citovanému usnesení Krajského soudu v Plzni podal obviněný M. H. dovolání a jeho důvody spatřuje podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí jeho odvolání, aniž byly splněny podmínky stanovené zákonem pro takovéto rozhodnutí.

Dovolatel považuje závěr soudu druhého stupně o tom, že podal odvolání opožděně, za nesprávný, přičemž navíc podle jeho názoru došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces garantovaného v čl. 36 odst. 1 a 2 LPS, pokud se odvolací soud nezabýval jeho argumenty po věcné stránce. Dovatel poukázal na to, že rozsudek soudu prvního stupně mu byl doručen dne 15. 3. 2002 a protože poslední den lhůty pro podání odvolání připadl na sobotu dne 23. 3. 2002, bylo posledním dnem až pondělí dne 25. 3. 2002. Přitom právě dne 25. 3. 2002 odvolání podal, a to prostřednictvím faxu, a následujícího dne 26. 3. 2002 tak učinil osobně na podatelně Okresního soudu Plzeň – město. Podle dovolatele sice fax není výslovně uveden mezi prostředky, jejichž prostřednictvím lze učinit podání v trestní věci, ustanovení § 59 odst. 1 tr. ř. by mělo být vykládáno analogicky v jeho prospěch, neboť je zřejmé, že pouze jakousi nedůsledností zákonodárce nebyl fax mezi výčtem technických prostředků uveden, a to přesto, že jsou si po technické stránce naprosto podobné. Odvolacímu soudu dovolatel vytkl, že se ve svém usnesení s jeho faxovým podáním žádným způsobem nevypořádal. Dále dovolatel poukázal na nálezy Ústavního soudu uveřejněné pod č. 176/2000 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, podle něhož nelze-li v soudní evidenci najít faxové podání, není možné tuto skutečnost přičítat k tíži účastníka řízení a je proto nutné, jsou-li k tomu dostatečné důvody, vycházet z presumpce, že podání bylo učiněno včas. Obviněný tudíž uzavřel, že ve věci nebyly splněny podmínky ustanovení § 253 odst. 1 tr. ř. a odvolací soud svým rozhodnutím pochybil. Navrhl, aby dovolací soud usnesení Krajského soudu v Plzni zrušil a přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření k dovolání obviněného M. H. uvedl, že je třeba dovolání obviněného přisvědčit, neboť na konci spisu mezi kopiemi dokladů je založen výtisk faxového podání odvolání, jež podle záhlaví vytištěného faxovým přístrojem bylo odesláno z advokátní kanceláře V., R., K. a spol. dne 25. 3. 2002 ve 21.33 hodin. Je tam však vytištěno i druhé záhlaví ze stejného data, avšak z 20.38 hodin (evidentně jde o zápis faxu přijímajícího, přičemž podle státního zástupce na odesílajícím faxu zřejmě zůstal nastaven letní čas, který v roce 2002 začínal až dne 31. 3.). Státní zástupce přitom zdůraznil, že termín „fax“ je obsahově totožný se zákonným, poněkud archaickým výrazem „telefax“ a že výtisk předmětného faxového podání včetně plné moci nese označení čísel listů 93 až 97, která byla později vyznačena i na písemném podání učiněném osobně dne 26. 3. 2002, jež bylo zřejmě zařazeno do spisu místo původně zařazené faxové kopie. Státní zástupce dále dodal, že ač faxové podání bylo učiněno po pracovní době, nemá tato okolnost na včasnost podání vliv, protože lhůta k podání odvolání je v trestním řádu určena ve dnech, tedy v rámci celých 24 hodin každého dne lhůty. Podle státního zástupce odvolací soud zamítl odvolání obviněného jako podané opožděně, ačkoliv bylo zákonným způsobem podáno ještě ve lhůtě, čímž dovolatel naplnil důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Proto státní zástupce navrhl, aby dovolací soud zrušil napadené usnesení a přikázal Krajskému soudu v Plzni, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné, a po přezkoumání věci dospěl k závěru, že dovolání obviněného M. H. je důvodné.

Důvodem dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je mimo jiné existence vady spočívající v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo

usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí. Uvedený dovolací důvod dopadá na ty případy, kdy došlo k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku soudem druhého stupně bez věcného přezkoumání věci a procesní strana tak byla zbavena práva přístupu ke druhé instanci. Smyslem tohoto dovolacího důvodu tedy je umožnit oprávněné osobě, aby se domohla přezkoumání věci v řádném přezkumném řízení, které nebylo provedeno, ačkoliv procesní podmínky pro toto řízení byly splněny.

Novelizovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze tedy mimo jiné použít, pokud byl řádný opravný prostředek zamítnut z tzv. formálních důvodů, tj. u odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř., přestože nebyly splněny procesní podmínky stanovené pro takové rozhodnutí.

Z trestního spisu v posuzované věci je zřejmé, že opis rozsudku Okresního soudu Plzeň – město ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 4 T 31/99, byl jak obviněnému M. H., tak jeho obhájci JUDr. J. V. doručen shodného dne 15. 3. 2002.

Podle § 248 odst. 1 tr. ř. platí, že odvolání se podává u soudu, proti jehož rozsudku směřuje, a to do osmi dnů od doručení opisu rozsudku. V daném případě byla osmým dnem lhůty sobota dne 23. 3. 2002, proto ve smyslu § 60 odst. 1, 3 tr. ř. byl v posuzované věci posledním dnem lhůty pro podání odvolání den 25. 3. 2002 (pondělí), protože do lhůty určené podle dní se nezapočítává den, kdy se stala událost určující počátek lhůty; případně-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den. Odvolání lze přitom podat až do 24.00 hod. posledního dne lhůty bez ohledu na to, kdy končí řádná pracovní doba u soudu.

To má zásadní význam pro posouzení otázky včasnosti podaného odvolání. V trestním spisu je totiž založeno odvolání obviněného proti rozsudku soudu prvního stupně, a to jednak v podobě kopie faxem učiněného podání a jednak ve formě originálu, na nichž je otištěno razítko Okresního soudu Plzeň – město s datem 26. 3. 2002, ve druhém případě je na něm vyznačena i doba podání – 8.20 a poznámka – podáno osobně.

Na kopii faxového podání jsou přitom zřetelně vytištěny dva údaje; prvním je 25/03/2002, 20:38 a číslo a druhým je 25/03 02 PO 21:33 FAX, číslo a AK V., R., K., z nichž je evidentní, že druhý údaj svědčí o odeslání podání faxem z uvedené advokátní kanceláře a první o přijetí tohoto podání; pro úplnost je třeba zmínit, že časová označení na sebe nenavazují (příčinou této nesrovnalosti bylo zřejmě chybné nastavení letního času na odesílajícím faxovém přístroji, ač v uvedený den byl platný čas zimní). V posuzované věci však jde navíc o nepodstatnou otázku, neboť oba časové okamžiky spadají do téhož dne 25. 3. 2002 a tudíž nebylo třeba ji dále zkoumat.

Pokud jde o formu, jíž obviněný k podání opravného prostředku použil, nutno poukázat na ustanovení § 59 odst. 1 věta druhá tr. ř., podle něhož lze podání učinit písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě, podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, telegraficky, telefaxem nebo dálkopisem. Nejvyšší soud se ztotožňuje s vyjádřením státního zástupce, že výraz „telefax“ je obsahově shodný s termínem „fax“, a tudíž podání učiněné faxem je podáním učiněným v souladu s citovaným ustanovením.

Z uvedených skutečností vyplývá, že obviněný podal odvolání ve věci řádně a včas, za podmínek stanovených zákonem a v zákonné lhůtě, a proto pokud Krajský soud v Plzni toto odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl jako opožděně podané, rozhodl o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí.

Nejvyšší soud tudíž shledal, že důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je v posuzované věci naplněn. Proto zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Plzni a také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud pak Krajskému soudu v Plzni přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.